

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Puncte greșite.

S'a accentuat într'un articol mai recent al „Tribunei” *disciplina și soliditatea* de partid, ca condițiuni ale luptei noastre naționale.

Prin accentuarea lor par'că anume s'a răspuns unei dispozițiuni generale. Există negreșit, par'că se simte în atmosfera politicii noastre, o pornire hotărâtă în această direcțiune, care poate cu încetul se ne pregătească timpuri frumoase de lupte și acțiuni demne.

Sunt într'adevăr semne și se observă ici-colea simptome de o întoarcere spre mai bine a treburilor naționale. O reacțiune sănătoasă după îndelungatele hărțuiri interne într'adevăr e și firesc, și necesar se vină. Și pare-că vine. Pacea restabilită în sinul nostru prin faptul, că certeale au încetat, pacea restabilită la „Ligă” prin faptul împlinit al împăcării celor două curente contrare, mult timp îndușmănite, calmul care se resimte în presă, chiar și la oameni, a căror fire s'ar pără, că e cu totul contrară calmității, și în sfârșit întreg orizontul modest al politicii noastre mai înseninat, ne arată din destul dispoziția bună, care e cel puțin în *pornire*. E bine să se constate acest fapt, îndată-ce s'ar ivi și ori-cât de debile ar fi, măcar la aparență, presemnele ce-l prevestesc. E bine, se-l așteptăm și se pregătim terenul pentru a-i ușura cel puțin manifestarea pe față cât mai în grabă.

E bine mai ales ca să delăturăm dintre noi totul ce poate împiedeca realizarea dorită, a ordinii, și stabilirii raporturilor bune din sinul partidului nostru, pe baza solidarității și a disciplinei de partid.

La punctul acesta avem să ne dăm seamă de anumite vederi greșite, cari au ocupat oare-care teren în opinia noastră, publică, vederi, cari se resimt la noi oriunde se vorbește între mai mulți despre cauze politice.

Închipuirea și încăpăținarea — eată isvorul atător miserie interne, cari rod la temeiul afacerilor noastre, cari au zădărnicit atâtea lucruri bune, și cari pot să frustreze și pe viitor ori-ce intențiuni nobile și curate, pornite din inimi generoase, dela suferite cu vederi largi.

Aceste două rele la adecă sunt cam unul și același: egoismul. Fiecare om e tentat a-și închipui mult despre sine însuși, și a-și ține, în consecință cu îndărgire la propriile sale vederi. Dar' la unii oameni aceasta ispita se vede că e mai mare decât multe altele, căci îi vezi într'adevăr plini de admirație pentru sine înșiși, plini de vanitate, și intoleranți, rancuroși, dușmănoși față de alții, cari dacă nu-i întrec chiar — acesta e cel mai des caz — apoi desigur, că sunt cel puțin atâta, cât și admiratul lor „eu”.

Oamenii, cari laborează de acest fel de „influență”, — căci e fără îndoială un morbo foarte modern, — ved întreagă lumea învîrtindu-se în giurul lor, ca și roata în giurul osiei sale. Dacă sunt încă tineri, ei vor se ajungă în frunte, ca prețioasa lor persoană să ese cât mai mult la iveală. Dacă au fost sau sunt în frunte, și au făcut în viața lor ceva — apoi de acolo pare-că se datează lumea, dela data faptei lor. Toate celelalte lucruri, ori-cât de bune, nu contează.

Cele-ce au trecut în anale, în cartea vieții și a luptei, norocul lor. Vor sta ele acolo, ca și niște sfinți pe pârte, ca și niște legende în codicii prăvuiți, dar' dacă e vorba de fapte pipăibile, hotărâte, vrednice de a fi puse în vederea lumii, apoi omul nostru nu va recurge la de al de vechituri, ci va pune necontenit în relief faptele sale, acțiunile sale.

Durere astfel de oameni avem și noi destui; avem poate mai mulți decât alte popoare, dar' de sigur mai mulți decât i-am pute suporta negenați și nepăgubiți în cele mai vitale interese ale vieții noastre naționale.

Un popor prigonit, ca noi, care luptăm cu atâtea jertfe pentru cele mai elementare pretensiuni, peste cari la alte popoare de mult s'a trecut; un popor așa de mult încercat și așa de mult avasat la toate forțele sale sănătoase și reale; un popor care luptăm nu pentru interese mici de partid, pentru a ajunge pentru o scurtă durată măcar la putere, ci luptăm o luptă grea pentru existență, — noi Românii nu putem permite ca interesele mari ale politicii noastre să fie puse în joc, să fie frustrate ori zădărnice a priori prin ambițiunile neîntemeiate ale unuia sau altuia dintre noi, a cărui iubire de sine, a cărui închipuire de sine, e mult mai mare decât valoarea

reală, ce o reprezintă, ori anume nu o reprezintă.

Lupta noastră e de astfel, încât ea are lipsă de toate forțele reale ale fililor națiunii.

Ea pretinde ca toți cari o înțelegem și avem suflet pentru ea, în unire și bună înțelegere să conlucrăm și să combatem din toate puterile noastre solidari și disciplinați.

În scopul acesta trebuie să fim conduși de vederi largi, ținând mai presus de toate la principii; trebuie să fim animați de sentimente generoase, și să înălțăm mai înainte de toate închipuirea și încăpăținarea, din cari isvorăsc atâtea *puncte greșite* în orientarea noastră politică, puncte cari se stabilesc fals, se lătesc și se propagă spre zădărnicierea conlucrării frățești a bărbatilor națiunii.

Sunt așa de multe aceste puncte greșite, încât e greu să le enumeri. Dar' cu timpul vom cerca a prezenta mai detaliat, măcar unele dintre ele, spre a le îndrepta.

Sibiu, 6 Februarie n.

Bánffy și Kossuth. Călețoria contelui Muraviev la Paris și Berlin, a folosit-o fiul tătâne-so de pretext pentru provocarea unei mici discuțiuni în dietă, asupra politicii externe. A interelat anume, că are baronul Bánffy cunoștință despre scopul acestei călețorii și are intențiunea să o spună acesteia și parlamentului maghiar? Bánffy i-a răspuns în ședința de Joi a dietei zicând, că doar nu crede interelantul, că dînsul (Bánffy) ar fi în stare a-i da un răspuns meritoric la întrebările puse. Atată poate să-i spună, că interesele monarhiei nu sînt intru nimic periclitate prin visita contelui Muraviev la Paris și Berlin, din contră, e speranță, că întâlnirea ministrului rusesc de externe, cu cercurile cărmuitoare din Germania, va fi avantajoasă pentru monarhia noastră.

Baronul Bánffy i-a cetit răspunsul acesta, și de aci se deduce că l'a primit gata dela contele Goluchowski. Asta-i o împiegurare marcantă. A doua e aceea, că deputatul Kossuth a declarat, că primește și ia la cunoștință răspunsul lui Bánffy, din ce se deduce, că Kossuth a făcut interelarea după o prealabilă înțelegere avută cu Bánffy. A treia și cea mai marcantă împiegurare e aceea, că partidul lui Kossuth nu a luat răspuns la cunoștință, ci demon-

strativ a votat în contra șefului, pentru-că afară de Kossuth și deputatul Benyovsky, nu s'a sculat nime din acest partid ca să ia la cunoștință răspunsul contelui Goluchowski, rostit de Bánffy în dieta maghiară. Împiegurarea aceasta se comentează astfel, că partidul e sătul de șefia lui Kossuth și de politica sa cu doi bani în trei pungi.

Loteria mică. În ședința de Joi a dietei maghiare ministrul de finanțe Lukács a prezentat proiectul de lege despre ștergerea loteriei mici și înlocuirea ei cu loteria de clase. Legea va intra cu 1 Maiu c. în vigoare, ear' ca statul să nu aibă mari cheltuieli cu loteria de clase, o va da în arendă, pe 20 de ani, cu câte 1,200.000 fl. la an, rezervându-i dreptul de control. Toate partidele din dietă au primit proiectul de lege cu vedită satisfacție.

Delegațiunile. Se știe, că delegațiunile nu se vor întruni anul acesta în primăvară, ci numai la toamnă, în sesiune ordinară. Prorogarea aceasta a dat ansă la diferite combinațiuni, dintre cari aceea a prins mai mare teren, că aminarea se face din cauza situațiunei încurcate și nesigure din Orient, care ar pute ușor provoca în sinul delegațiunilor astfel de discuțiuni și declarațiuni, cari eventual pot să periclitizeze interesele monarhiei. Față de aceste combinațiuni, *Fremdenblatt*, organul ministrului de externe, motivează aminarea astfel: „Că delegațiunile se vor întruni abia la toamnă, un lucru care altcum s'a întemplat mai de multe ori în deceniul acesta, nu numai că e exact, dar' și dela sine înțeles. Reichsrathul e convocat, cum se știe, pe 27 Martie. Constituirea noului parlament va dura o bună bucată de vreme, după-ce se vor pune în discuție proiectele de legi referitoare la reînnoirea pactului și delegațiunile abia s'ar pute întruni în dricul verei, dacă nu s'ar amina sesiunea până la toamnă. Chiar pentru-că sesiunea e aminată până la toamnă, nu se ține cont de eventualitățile din Orient.”

O motivare aceasta cam prea — diplomatică, ca să nu-i zicem — trasă de pîr.

Badeni nu e antisemit. Corespondentul ziarului „Echo de Paris” a avut o întrevedere cu ministrul president Badeni, care i'a făcut următoarea declarațiune:

„Guvernul (austriac) va ține strict la neutralitatea sa. Partidul liberal, care la tim-

pul seu a făcut un serviciu atât de bun guvernului, s'a nimicit, și din ruinele sale a eșit antisemitismul. Mi-se face imputarea, că eu aș simpatiza cu antisemiții, deși aceia cari susțin acuza aceasta ar trebui să o știe cât de inofensivi sînt ei singuri. Guvernul rămâne credincios direcțiunei sale de până acum, și cât va sta la putere, nu va fi sclavul nimenei!”

Vom vedă, după-ce se va deschide noul parlament austriac!

Pasivitate! Deputații sloveni din dieta provincială din Gôrs au declarat prin graiul deputatului Thuma, că până atunci, până nu li-se dau garanții depline despre îmbunătățirea sortii Slovenilor, nu vor lua parte la desbaterile dietei, căci ținuta majorității nu permite o pașnică lucrare împreună. După această declarațiune, deputații sloveni au părăsit dieta, în mod demonstrativ.

Se lățește pasivitatea!

Din parlament. În ședința de ieri (Vineri) a dietei a prezentat ministrul de comerț Daniel un proiect de lege pentru acoperirea deficitului expoziției millenare, cu 550.000 florini, sumă rămasă încă neacoperită, după-ce s'a continuat discuția asupra bugetului. Deputatul Rakovsky a condamnat purtarea gendarmeriei la alegeri, ear' ministrul Perczela luat gendarmeria în apărare. Discuția continuă.

Situația în România.

Știrile despre o apropiată crisă ministerială în România se țin lanț. Foile patriotice din Budapesta aduc zilnic telegrame, de cuprinsul, că ministrul Aurelian trebuie să se dimisioneze, și încă în zilele cele mai apropiate.

Îți vine a crede, că o mână nevăzută pune știrile la cale; mai ales după-ce cetești motivarea necesității acestei dimisionări.

„Magyarország” de ieri aduce de pildă crisa în legătură cu politica externă, și zice, că retragerea dlui Aurelian o cer puterile mari europene, pentru-că cabinetul dlui Aurelian e compus din elementele cele mai dușmănoase — Maghiarilor, și cochetează cu Parisul, nu cu Viena. Singur domnul Aurelian a luat parte la toate mișcările antimaghiare, și e membru fondator al Ligii, cu un capital de 10.000 franci (auzi acolo!) Forum-

O crudă și grea boală pusese da câteva săptămâni pe mama lui Ionel la pat, și în scurtă vreme, buna și pacifică mătușică își dete nobilul suflet în mâinile Domnului. Zgduiți adănc, tatăl și mama, treînd la dînsul își luară o formă silită, străină stării lor sufletice, numai să poată mîngăia oarecum pe bietul uica Vasile, pentru pierderea credincioasei și adoratei soții...

D'apoi Dumnezeu s'o ierte, — zise mama plîngînd și cu șoapte lene, ca să nu turbure liniștea sfîntă din giurul morței — Dumnezeu s'o ierte, maistor Vasile, atîta i-o fost data...

— Las' Vasile, — continuă tata, toți o să-i urmăim calea...

— Ai, Doamne! ce o să-mă știu face?... Uite-o Dumitru... ea n'aude... ea-i moartă... și copii, eraci!... Oh! Oh! prăpăditul și urgisitul de mine!

Și plîngea uica Vasile, plîngea amar și atît de fîșietor, de și eu, un copil, alături cu Ionel, începurăm a ne boci, de nu era să ne oprească!

Abia cu una alta, îl puturăm încetiva liniște pe bietul om, și începurăm a vorbi de boala ei, cum? din ce i-a venit, și cum i-a fost cînsul din urmă?

Fiertată! — zise uica Vasile suspinînd, avea ce avea cu cartea lui Ionel totdeauna, și fu în mîni la ea până ce muri.

— Draga mea — urmă maica, i-a fost drag copilul, i-a fost drag și cartea... bag-seamă fiind că legase mari nădejdi de cu-mîntenia lui...

FOIȚA „TRIBUNEI”.

MIOSOTIS.

Noveletă

de

Al. Muntean al lui Vasile.

Iubirea e frumoasă totdeauna, dar' mare e numai cînd suferi, iartă și regretă.

(Louis Depret).

Era o zi frumoasă de vară.

Soarele cu razele sale aurii învalia întreg orizontul... Ședeam singur la fereastră odăii mele, și îmi deslășeam ochii, admirînd frumeețile naturii.

O grădină de multe minunate flori plină, un adevărat rai e pămîntul în acest fericit anotimp.

Dela cea mai mică vîetate, până la cea mai deservită fîntă din lume, — până la om, — toate sînt cuprinse de bucurii.

Cum stam așa gînditor, multe dragi suveniruri mi aduceau aminte viața fericită a copilăriei...

Dar'... cine îți poate da, și cine poate să-ți aducă mear' o singură clipă din trecutul mort de atîta vreme?!

Nimeni! nimeni pe lume, nici chiar gîndul rîsător, că deși are aripi și zboară, — nici el nu scoate dintr'un cadavru lumină și viață!...

Vezi, și cu toate aceste amintirea acelor zile e multumitoare în anumite stări ale vieții.

Te simți, gîndind la copilăria ta, — așa ca atunci, bun și cu sinceră dragoste față de tot ce te încongiură.

Și îți face bine această preocupare cu tine; și te pismuești oare-cum fiindcă ești vîrstnic și pismuești soartea, care te învîrte cum îți place și rîde de tine!.

Gîndind așa, o jale adăcă și amară te pătrunde!

Dar' ori-cum, trebuie, în sfîrșit, să te împaci cu soartea și cu stările de lucruri din lume, că de te vei frînge câte zile ai, de te vei bucura, și ori-ce de-ai face, viața-aceasta și rostul nestrămutat al legilor fîii rămîne cum este din veci.

...Și tocmai pe cînd gîndeam la împăcare: cu soartea, cu lumea și cu mine, două păsărele se guguleau în bagrinul înflorit din colul drept al casei.

Ca prin minune simții, că întreaga fîintă mi-se schimbă.

Ce nătîng mai putui fi înainte! mă dojenii singur.

La o clipă după asta un puternic sentiment de mîndrie și demnitate mă făcu să stau smîrpa ca soldatul în santinelă, și exclamai:

No vreau, n'o doresc, și nu mai chem îndrîcîtoare copilărie!

Prea sînt mîrgîniți copiii, prea puține farmecile lor! Ce eram atunci? O păpușe. Eram și atunci paseri, dar' nu-mi puteam da seamă ce va se însemne jocul lor; ce greiu, ce limbă tălmăcită e în ciripitul dulce și fe-

ricit al lor, — nu puteam gîndi cîta putere și bunătate cuprinde în sine vorba: iubire! Acum, uite, niște păsărele mici, neînmormate față cu nemărginitul univers, — se-mi învîoreze fața, se-mi deie gînduri albe în locul celor negre, și din ciripitul lor sînt înțeleg teina toata a dragostei lor. E drept, sînt păsărele mici, dar' mare taină e dragostea descoperită mie de ele!

Sînt creaturi lipsite de judecată, și cîta putere de gîndire îți inspiră traiul lor!... O... cum te iubese lume dragă! O, acum mă fericise, că ajunsei vîrstă juniei!... Iubire!... ce mare și binefăcătoare e mîndria ta!...

Iubire!... cum unești tu inimile oamenilor în frăție!...

Iubire, tu, fîcă cîerască! Ce sfînt, ce bun, ce ânger e omul cînd e încălzit și călăuzit de tine!...

Lăcrîmile fericirii și ale bucuriei mi scaldă ochii acum, că dat mi-a fost a pricepe în sfîrșit care-i isvorul binelui în lume, și să înțeleg, că ori-cît ne-am îndoi noi, el își urmează calea necontenit. Eram aci plin de multumire în mîntea și inima mea. Din starea asta mă deșteaptă deodată o lină batere la ușă.

— Întră, zisei cam răstit.

Și întră un băetăndru înalt, chipeș, brunet, cu trăsăturile feții atrăgătoare și inteligente, și, întinzîndu-mi mîna prietinos, zise:

— Noroc și sănătate, Sandule!

— Să deie Dumnezeu! — răspunsei oarecum mirat și cam rece.

baru, ministrul lucrărilor publice, a ținut înaintea de doi ani în cameră un discurs vehement în contra Maghiarilor, ear' la Bruxelles în congresul de pace, s'a certat cu contele Apponyi. Mărzescu și Șendrea nu numai că s'au dusmani ai Maghiarilor, ci și ai ru-sofilor. Stoiceșcu, ministrul de externe, e în fine acela care a zis în cameră că: „Prietenia Austro-Ungariei a fost totdeauna fatală pentru România". Un astfel de guvern nu poate fi agreat în străinătate; despre aceasta s'a convins dl D. A. Sturdza din destul în Viena și la Berlin. Dl D. A. Sturdza a adus cu sine din călătorie, convingerea că împăratul Wilhelm și împăratul-Rege Francisc Iosif, precum și cancelarul Hohenlohe și ministrul de externe Goluchovski nu s'au mulțumit cu actuala stare de lucruri în România.

Așa combinează patrioții noștri, și fac propagandă pentru venirea la putere a dlui D. A. Sturdza. Înțelegem legătura. Ne reținem însă dela expunerea combinațiilor noastre, ci reproducem simpla știrile cele mai nouă, referitoare la criză. „Epoca" scrie în ultimul ei număr următoarele:

„Domnii Aurelian, președintele consiliului, V. Lascăr și Porumbaru, se opun la venirea unui cabinet Sturdza. Dl G. Mărzescu pare a înclina pentru această părere, dar' nu e destul de categoric.

Președintele consiliului nu consimte la retragerea sa; d-sa a declarat că singura concesie ce poate face, este să acorde domnului Dimitrie Sturdza portofoliul afacerilor străine.

În sinul partidului s'au foarte multe nemulțumiri în contra domnului Dimitrie Sturdza și revenirea sa în corpul guvernului ar grăbi căderea partidului liberal dela putere.

Aderenții dlui D. A. Sturdza stăruie însă din toate puterile să obțină retragerea dlui Aurelian.

Ei susțin că singurul președinte al consiliului, într'un guvern liberal, trebuie să fie dl Dim. Sturdza.

Dacă dl Sturdza nu poate conduce partidul și deține frâiele puterii, atunci să se retragă. Nu e admisibil însă ca, în afară de dl Sturdza, ceilalți membri marcanți ai partidului să aibă pretențiunea de a fi președinți de consiliu.

Mai mulți tineri liberali au declarat însă, că nu vor da concursul ru unui guvern Sturdza, de oare-ce, după dîșii, o asemenea formațiune ministerială nu poate avea durată.

Cu toate acestea se crede că guvernul Aurelian va fi silit să se retragă și că dl Dim. Sturdza sau dl Cantacuzino va forma, cât de curând, un nou minister român.

În favoarea Rutenilor.

Episcopul gr-cat. din Munkács, Fircsák Gyula, a convocat o conferință la Budapesta, pentru a se consulta cu oamenii guvernului asupra îmbunătățirii sorții Rutenilor din comitatele Ung, Ugocsa, Bereg și Maramurș. Episcopul Fircsák deschizând conferința, a descris cu colorii vii miseria poporului ruten și a rugat pe cei prezenți să-i dea mână de ajutor ca cel puțin să poată ușura, dacă nu îmbunătăți soarta Rutenilor, care e una din cele mai dureroase.

A vorbit Halász și contele Török, ear' după dîșii deputatul Nedeczey, care într-o vorbire mai lungă a arătat modul

— Așa gândesc și eu, zise tata, că alta ce poate să fie?

— Când i-s-a pus, Dumitru, votul în grumazi, luă cartea de sub perină, unde o lăsase un pic și numai ce ved, că o înmăbrățese, o sărută, o pune la o parte, și ea de când vîdă povestea muri.

— Și când aștră uica Vasile vorba din urmă, un oftat din baerele inimii îi umflă pieptul de era să-l înădușe.

Seara la priveghie se adunară mulți prieteni și cunoscuți, unii mai cu durere pentru răposata, pentru bietul om veduit, alții, se grăbeau să le curgă cum se zice, mărșu, vale de vin și rachiu, ca să poată priveghia — lângă cărți, unde adese-ori patima îi orbește pe oameni, și în loc să sporească mângăierea, profanează liniștea sfântă din giorul adormitei întru Domnul.

La două zile fu înmormântată. Populația cimiterului înlăuntru și în afară se înmulți.

Un mormânt proaspăt din partea dreaptă a cimiterului, la intrare, arăta locul, unde buna și iubita matusă doarme până la reînviere.

Nimeni însă n'a înțeles și nici, că a putut înțelege ce a legat-o atât de mult pe răposata de cartea lui Ionel, chiar și la cele din urmă ale ei.....

La trei luni după înmormântarea mamei lui, începându-se anul școlastic, mă despărții

soluțiunei acestei chestiuni de mare însemnătate pentru Ruteni. Dîșul află mîntuirea poporului ruten în: prăsirea vitelor, ocuparea cu albinăritul, mătăsăritul, grădinăritul, împărțirea semințelor în mod gratuit din partea statului, care ar trebui să se îngrijească și de teren de muncă pe seama Rutenilor.

Dr. Barth A. Ödön crede, că s'arăta cea mare a poporului ruten e cauza înăpoeirii sale în cultură, care îl împedecă chiar și în aceea de a-și și formula dorințele sale și a cere singur îmbunătățirea stării materiale. Propune dar' ca mijloc de îndreptare a actualei stări de lucruri: ștergerea dărilor pe cinci ani la toți proprietarii ruteni de pământ, cari nu au decât 1—5 jugere; acordarea de împrumuturi de stat agrare, cu 2—5 procente; crearea unor școli de vințerie prin părțile acele, la cari să poată lua parte câte un ascultător din fiecare comună; înăgurașarea școalelor de pomărit pretutindenea, cu scutire de dare pe 10 ani.

Contele Török József primește întru toate propunerile deputatului Nedeczey, cu adănsul însă, că prin părțile locuite de Ruteni să se introducă monopol pe spirit astfel ca în Suedia și prin unele ținuturi ale Rusiei, ca în modul acesta să se stărească boala beției, care a prins rădăcini printre Ruteni.

Ca rezultat final al conferinței s'a enunțat dorința, ca deputații dietali să se pună în conțelegere cu guvernul maghiar, și laolaltă să găsească o cale de mîntuire pe seama poporului ruten.

Cronică politică.

Prietinia între Rusia și Germania.

Zilele acestea ear'și s'a petrecut un fapt între Rusia și Germania, care dovedește, că, dacă nu chiar popoarele, dar' cel puțin stăpînitorii și conducătorii acestor două state, stau în relațiuni foarte prietenești unul către altul, astfel încât se poate conchide, că s'au perfect înțeles și asupra politicii celei înalte, externe, internaționale. Ecă faptul.

Tocmai în ziua reînțoarcerii lui Muraviev acasă la Petersburg, sosise de aici la Berlin, o delegațiune militară rusească, în frunte cu adjutantul țarului, colonel Necopoički, aducînd un dar dela țar, anume: panglice pentru steagurile regimentului de gardă imperială ce poartă numele „Alexandru". Delegațiunea a fost primită cu onoruri extraordinare. Ceremonia predării panglicilor, precum și înțepinirii lor pe steaguri s'a întîmplat la 4 Februarie în prezența împăratului. Colonelul rus a ținut o cuvîntare în limba nemțescă; ear' comandantul regimentului a mulțumit. După ceremonie, a avut loc în palatul imperial un dejun, la care împăratul Wilhelm a pronunțat următorul toast cam lung:

„Stimate domnule colonel! Te rog să fi interpretul simțimintelor mele, mijlocitorul mulțumirilor mele, pe care ți-le exprim, în numele regimentului și în numele întregii mele armate, ca să le predai Maiestății Sale țarului, drept dovada cea nouă despre grația, pe care a acordat-o regimentului meu. Maiestatea Sa n'ar fi putut face un dar mai bun; căci ce este soldatului mai drag și ce prețuiește soldatul mai mult decât steagul? El jură pe steag, slujește sub el, se bate pentru el, cade pentru el. Lângă semnele de milostivenie date de fostii șefi ai regimentului, semne, care datează din timpuri

de Ionel spre a nu-l mai vedea până acum.

Dureroasă și plină de amar a fost despărțirea aceea. În sfîrșit tot a trebuit să se întîmple...

Dar' pentru-ca să ni-se întîpărească cu atât mai tare prietina în suflet, ne înțelegem să facem schimb cu cărțile. I-a căzut greu par'că-l ved și acum, cu căta durere s'a despărțit de prețiosul odor, al seui și al mamei sale. — I-am tăgăduit solemn că voi păstra-o toată viața, și la vorba asta se înșenină...

După-ce fură toate lucrurile de plecare pregătite, uica Vasile veni la tata, ne luară pe amîndoi, și o luarmî spre gară.

Trenul sosi mult mai curînd decât dori-am noi.

La semnal, tatăl alergă să-și scoată bileta pentru el și pentru mine, pentru-că trenul, care sosi, a trebuit să-l urcăm, căci avea calea spre Deva.

Ionel și uica Vasile măsaseră să plece spre Lugoj, unde, la soră-sa, îi fu cu puțință să-l așeze mai ușor — fiindcă, ori-cum, e mai aproape al tîu decât străinul.

De atunci nu l'am mai vedut. Nu te vei mira deci, iubite cetitor, dacă acum abia îl recunoscui. (Va urma).

pline de lauri și care ne readuc la fapte, în care e bogat mai ales luna lui Februarie privitor la fraternitatea de arme între armata Maiestății Sale și a mea din timpurile trecute, aceste nouă panglice de standarde se alătură destoinice. Regimentul și armata mea simțesc această cinstire în toată a ei însemnătate și mulțumesc pentru ele din adîncul inimii. Te rog, asigură pe M. Sa, că regimentul nu numai, că va privi cu mîndrie la aceste panglice, dar' că își va aduce totdeauna cu bucurie deosebită aminte de acele zile, când Maiestatea Sa, din propriul imbold înalt al seui, se puse în fruntea standardelor sale și le conduse, în mijlocul bucuriei generale a populațiunii, în orașul Brașov, numele căruia va întrupa în mod stabil legăturile strămoșilor seiciu ai mei. Ear' noi, să ridicăm paharele și să bem în sănătatea M. Sale, șefului prea înalt al regimentului de gardă, împăratul Alexandru". Pentru M. Sa împăratul Nicolae ura! ura! ura!

La acest toast al împăratului a răspuns colonelul Necopoički:

„Asigur pe M. Voastră, că voi comunica domnului meu în mod fidel cuvintele milostive ale M. Voastră. Și acum strig: Trăiască M. Sa împăratul Wilhelm! Hoch! Hoch! Hoch!"

Ei, cum stă atunci sîrma telegrafică între Viena și Petersburg, de care tot vorbește Reichswehr? N'a putut ea nici atîta exopera, ca Muraviev să țină de necesar a se opri la Viena măcar pe două cîasuri, dacă nu pe două zile ca în Paris și Berlin?

Chestiuni școlare.

Curs de crescătoare pentru asilele stabile.

Nr. 76—1897.

În urma ordinațiunii și autorizării prea veneratului consistor metropolitan gr-cat. dela 30 Ianuarie nr. 302—1897, la „Asilul infantil gr-cat. din Blaj", se va deschide în 1 Martie a. c. st. n. un curs de 6 luni pentru instruirea și calificarea crescătoarelor, cari doresc să fie aplicate la v'r'un asil stabil.

Candidatele, cari doresc să fie primite la acest curs, au să se însușe la subscrișul în scris ori în persoană cel mult până în 25 Faur a. c., și au să dovedească cu atestate autentice:

1. Că au etatea între 18—40 ani.
2. Că s'au deplîin sănătoase și fără defecte corporale.
3. Că au absolvat cele 6 clase (despărțiminte) ale școlii populare elementare; eventual, că știu cel puțin ceti și scrie bine, și că cunosc bine cele 4 operațiuni fundamentale din comput. Că știu ungurește, și că au auz musical și un vers curat.
4. Că au o purtare morală bună; ceea-ce au să dovedească cu un atestat dela antistia comună vidimat și din partea parohului local.

Blaj, 2 Februarie 1897.

Ioan F. Negruțiu,
președintele asilului.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 19) se ocupă cu încurcăturile orientale, și scrutînd după izvorul acestor stări de lucruri, crede a-l fi aflat în următoarele:

„Bine a zis acel Cretan, care a exclamat: Zădărnice s'au toate! Sultanul nu vrea să ne ajute, ear' Europa n'are gânduri curate și cinstite față cu noi!"

Etă izvorul încurcăturilor de azi din Turcia europeană, cari s'au atât mai periculoase, cu cât e mai veche originea lor."

Dreptatea (nr. 18) continuă cu „liturgia maghiară" și constată că:

„Rușii au fost primii, cari au servit ungurește; ei s'au așezat slugarnici, cari pentru a se arăta de „patrioți" au băgat șovinismul în biserică. El — șermanii — de mult și-a lăpădat națiunea și le este rușine a se numi de ruși, d'apoi încă de a vorbi rușește, în limba aceea, care „sună a lemn", cum zic ei. Crescînd se fac Unguri, se maghiarizează, așa că el nici că vrea să știe, că tată-seu și maică-sa s'au Ruși!"

Aforisme politice.

— Una la zi. —

A înfiltra națiunilor idei nouă, nu e lucru de o zi.

Draper.

Dela Reuniunea femeilor române din Abrud.

Abrud, 4 Febr. n.

Comitetul Reuniunii femeilor române din Abrud și giur, în ședința sa din 20 Ianuarie a. c. a luat spre plăcută știință, că domnii Simeon David, Petru Macavei, Ștefan Paul, Ioan Jantea și domnișoarele: Ana Biboiu, Virginia Puscariu și Elena Adamovici, în 7 Ianuarie a. c. au jucat în favorul reuniunii noastre piesele teatrale: „Rămășagul" de Alexandri, „Conu Leonida în fața reacțiunii" de Caragiale și „Anghelușă" de Alexandri. Au suprasolvit dl Alexandru Macavei 4 fl. și domnii: Ioan G. Macavei, Dr. Nagy Károly, Samuil David și Dr. Laurențiu Popu câte 1 fl. și a rezultat un venit curat de 97 fl. 21 cr. care sumă s'a și administrat la cassa reuniunii.

Conform concludului adus în aceeași ședință, subscrișii venim prin aceasta a ne împlini cea mai plăcută datorință, exprimînd în numele comitetului călduroasă mulțumită și recunoștință sus amintitorilor domni și domnișoare, cari toți jucîndu-și rolurile tare bine, au procurat publicului nostru de aici și giur o seară plăcută și Reuniunii noastre un ajutor atât de frumos și binevenit! Totodată exprimăm mulțumită și recunoștință tuturor, cari au participat la această reprezentație și mai ales sus amintitorilor domni, cari au avut generozitatea de a suprasolvi.

În aceeași ședință, cetindu-se lista banilor încuși la balul arangiat în favorul reuniunii la 21 Ianuarie a. c. s'a constatat, că au încurs pette tot 138 fl.

S'a spesat peste tot 83 fl. 03 cr., prin urmare a rezultat un venit curat de 54 fl. 97 cr. Au suprasolvit câte 3 fl. domnii: Alexandru Filip, Mihail Cirlea, Dr. Laurențiu Popu, Dr. Enea Draia și doamna Ana Adamovici; câte 2 fl. domnii: Iosif Crișan, Dr. Nagy Károly, Aurelian Danciu, Basiliu Basiota, Silviu Lazar și Petru Fizeșanu și d-na Letiția Stoica; câte 1 fl. domnii: Petru Macavei, Ioachim Totoian, Petru Popovici, Samuil David, agn. Hartmann, Lanes Giurghescu, Absolon Faur, Dr. Vasiliu Fodor și dl Miklósi Iozsef 50 cr. Venim a exprima cea mai călduroasă mulțumită și recunoștință comitetului arangiator și tuturor onoraților contribuitori și cu deosebire generoșilor domni și doamne, cari au binevoit a suprasolvi.

Anna Filip,

preș.

Alexandru Ciura,

secretar.

La

Abonament lunar

pentru Februarie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
învită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA"

CRONICĂ

Sibiu, 6 Febr. n. 1897.

„Foaia Poporului". Nrul 5, apărut ieri, e tot așa de bogat și interesant, ca și cel din urmă. În prim-articol, „Stăpînitorii noștri", s'au caracterisat guvernății în urma epistolei lui Blakovich. În Foia găsăm poezii populare: de pe Crișul negru, din Batiz, Sebeș-săseș, și Băița; apoi o epigramă. După 5 entrefile politice urmează articoli de informație: Adunarea unei societăți vrednice (soc. de cumpătare din Babța). „Treii-crai" și solgăbirul „patriot" (casul din Ilia). Oșandii pentru credința față cu domnitorul (casul din Șomeșu); Cumperății dela Români! (hotărîrea Românilor din Cetan). Urmează apoi: Din trecut nostru; Mateiu Basarab. Scrisori (d-n Ciceu-Giurgești și din Lipova).

„La oglindă" cu o ilustrațiune — la poezia cu același titlu a lui Coșbuc. Vorbe înțelepte: Să nu descurajăm.

Partea economică are următorul cuprins: Neogot românesc, articol principal. Locuri potrivite pentru neogotii români. Prăsirea galicilor, un lung tractat, de Iuliu Borydoy (va urma) Termine. Știri economice. Din traista cu povețele. Monografia comunei Rêhêu.

Urmează din „Lame", știri politice din Turcia și despre Muraviev. Cronică bogată Mai nou, Loc deshis etc....

În nrul proxim — anticipăm această știre — „Foaia Poporului" va aduce un bine lucrat portret al reposatului Dr. G. Silași.

Convenirea socială, ce o va arangia Mercuri (10 Febr. n.) junimea română din Sibiu, în favorul distincției noastre „Reuniuni române de musică", promite a fi cât se poate de succesă. Interesarea neobișnuit de vie, ce se arată atât din partea publicului nostru sibian, cât și din partea Românilor din giur, îndreptățește la speranță, că partea covîrșitoare a celor-ce au primit învîtare, va fi față la convenire, dînd astfel cuvenitul spri-

gin junimei, care a făcut tot ce i-a stat în putință, pentru a oferi participanților o petrecere adevărat românească, animată și frățească.

Bánffy la raport. Baronul Bánffy pleacă azi seară la Viena, pentru a face M. Sale raport despre ultimele întîmplări din țeară.

Succesul unui Român bucovinean. Cetim în „G. Buc." : „Compatriotul nostru, dl Dr. Eudoxiu Procopovici, medic de fregată în Pola, care a fost în anul trecut comandat din partea secției de marină la clinica universitară din Viena, pentru perfecționarea sa în praxă mai înaltă și mai temeinică, în special la clinica oculară a dlui Dr. E. Fuchs, a publicat o broșură științifică, care a apărut în două limbi: în limba germană în Berlin și în limba engleză în New-York sub titlul: „Aus der Universitäts-Augenklinik des Herrn Professor Dr. Ernst Fuchs in Wien Ueber angeborene beiderseitige Abducens und Facialis-Lähmung", care a fost bine primită în cercurile medicale."

Căsătorii ofițerilor. Conform regulamentului de căsătorie al armatei c. r. se pot căsători la statul major jumătate din ofițeri, la trupe a patra parte. Dacă acest număr s'a împlinit, nu se mai poate da ofițerilor nici o concesie de căsătorie. Numele Armeezeitung află acum, că de aci înainte numărul căsătorilor ce se pot concede la statul major nu se va mai statori după stagiul acestuia în timp de pace, ci după stagiul în timp de pace al acelei trupe, din care a ieșit respectiv ofițer și la care va trebui eventual să se întoarcă, conform regulamentului de avansare. Astfel statorirea căsătorilor ce se pot concede a devenit mai sigură, de vreme ce până acum, în urma transferării ofițerilor dela statul major, această basă se schimba aproape cu fiecare persoană.

Hymen. Dl Daniel Ambrus, din Băița și d-soara Valeria Avram fidanțați.

Alt spion francez. În Franța ear'și a fost prins un spion, care voia să trădeze secrete militare. În apropierea Parisului a fost deținut un tîner foarte suspect. El n'a voit să-și spună numele și în cursul fasiunii s'a înmăncat în niște contraziceri atât de mari, încât s'a pus într-o lumină și mai suspectă. Pornindu-se cercetare s'a aflat, că e spion. El voia să trădeze secretul noiei puști de model. Tînerul a fost mai înainte ofițer de artilerie, în vremea din urmă, asculta cursul de farmacie la universitatea din Paris. Arestarea a provocat mare senzație în cercurile militare franceze.

Cu un titlu mai puțin. Ordinațiunea ministrului de instrucțiune publică din Austria, oprește pe viitor folosirea titlului de „doctorand" din partea rigoroșanților în medicină.

Nonorocire la o înmormîntare. Zilele trecute o nenorocire mare s'a petrecut în orașul italian Drosia, cu prilegiul unei înmormîntări. Jalnicul public era deja adunat și tocmai era să se înceapă serviciul funebrel când padimentul casei mortuare s'a rupt răpt de veste și toți cei prezenți au căzut în pîniță, împreună cu cadavrul. S'a produs o panică de nedescris. Trei înși au murit, mulți au rămas greu răniți.

Moarte tragică. În Érsekújvár s'a petrecut alaltăieri un cas sgîdnitor. Preotul Probst din Köcserd a iritat, prin acușele aduse în ședința unei societăți, atât de tare pe avocatul Mike, încât acesta înainte de a fi putut răspunde atacurilor, a căzut tomai când începuse să vorbească, și a murit pe loc, lovit de aploplexie. Casul a provocat adînci regrete în oraș și împregiurime.

Un viteaz, care nu duelează. Br. Eckhardt, căpitan în Düsseldorf, a fost lipsit de rangul seui, pentru-că n'a voit să se duzeleze. Împăratul Wilhelm II. a întărit sentința, dar' — din deosebită grație — i-a lăsat lui Eckhardt crucea de fer, pe care obișnuiesc a o da regii prusieni pentru extraordinară vitejie. Baronul a retrimis decorația cancelariei imperiale, pe cuvînt că nu vrea să poarte „din deosebită grație" un insigniu onorific, pe care l'a meritat, pentru-că în multe lupte și-a expus chiar viața. Când Eckhardt a fost oșandit, i-s'a dat de știre, că într-o anumită zi, la 11 ore a. m., un major va veni la locuința sa spre a-i lua actul denușirii de ofițer. Dar' oșanditul a aruncat în foc actul, replicînd tribunului militar, că nu el are dreptul de a hotărî ziua și ora, în care vrea se primească pe cineva în casa sa.

Turburările studenților italieni. Din Roma se depeșează, că nemulțumirile studenților dela universitățile italiene continuă a se manifesta. — Studenții din Roma au ținut o adunare de protestare. Turburări n'au fost. — În Neapol studenții au făcut demonstrațiuni și s'au ciocnit cu poliția. Mai mulți înși au rămas răniți.

Un mare duce — pe scenă. O interesantă reprezentație teatrală a avut loc deunăzile în Petersburg, în casina regimentului Izmailov. Publicul asistent a văzut pe scenă un adevărat mare duce. Marele duce Constantin Constantinovici i-a venit anume cheful, să joace pe Hamlet, pe care însuși l'a tradus în rușește. Și l'a jucat — se spune — cu splendid succes.

Cufundător îndrăzneț. O faptă foarte îndrăzneată a sevrăit deunăzi cufundător englez Toma Burns. Din rămășag — el a sărit de pe podul scoțian Tay în mare și mai mult de o minută a rămas sub apă. După aceea a început să însoate spre term. Tovarășii sei, cari priveau de pe pod riscata producție, îi aruncară o bârnă, ruptă de pe calea ferată. Burns se acăță de ea și reuși să revină la term. Poliția îl arestă imediat, dimpreună cu tovarășii sei.

Ginere bătat. Un cas nostim s'a petrecut zilele acestea în București, cu prilegiul unei nunți. Ginerile, un băiat drăguț, cărcmar, se tot învărtea pe lângă mireasă, care era încântată de acest lucru, când de odată doi năbădăioși se repeziră asupra lui și începură a-i căra la lovitură. Se începură o bătaie sdrăvănă, dau năbădăioșii, da ginerele, da și tipă mireasa, dau cei din sală și tipă după poliție. În timpul acesta cei doi năbădăioși reușesc să fugă; imediat după aceasta sosește și comisarul cu sergenții. Ginerile a povestit omului dela poliție, că cei doi năbădăioși erau niște vechi curtesani ai miresei și că amândoi o iubeau. Ca să se răsbune pe actualul ginere, ei l-au apucat la bătaie.

Știri mărunte. Nuntial Talliani a primit dela patriarhul din Ierusalim marelle cordon al ordinului St. Sir. — Nounăscutul archiducesei Blanca a fost botezat de episcopul Posilovics, primind numele: Leopold, Maria, Alfonz, Blanca, Carol, Anton, Beatrix, Rafael, Mihail, Iosif, Petru, Ignat. — Statua din Pojan a Mariei Teresia se va desvili la 16 Maiu n., în prezența Maiestății Sale. — Știri grațioze husarilor din *Bruckovce* se desmint. — În *Neufersdorf*, la granița bohemă, s'a dat peste un atelier, unde se falsificau hărți de 10 fl.; 2 falsificatori prinși. — În institutul de fete „Natalia” din *Belgrad* s'a produs o explozie în laborator; profesorul și toate elevele au rămas rănite. — Cercetarea împotriva pungașului polițial *Okudy* s'a terminat. — Pe *Retezat* o lăvină urieșă a îngropat mai mulți mineri de cărbuni; 2 morți, 14 răniți. — Pe piscul *Traversette* (Helvetia) o lăvină a omorât 3 vânători, ear' pe mai mulți i-a rănit. — Fabrica de țesături *Dolus* din *Mulhausen* a ars; pagubele peste 1 milion. — În Cantonul *Zürich* s'a conces femeilor a fi advocat, dar' numai cu voia soților. — O farte din artiștii teatrului *Hofburg* din Viena, conduși de celebrul *Levinsky*, vor sosi la 1 Aprilie în București, spre a da câteva reprezentațiuni. — În *Asvany* s'a strangulat un bătrân de 77 ani.

Posta redacțiunii.

Berlin. Mulțumite. Sântem foarte măguliți și așteptăm să ne uități.
Dlul *I. D.*, în *B...* Am primit. Le vom folosi. *Novela* s'a predat redacțiunii „Foi Poporului”.
Beica. Primit. Vom face! Nu mai aveți nimic nou?

VARIETĂȚI.

(Palatele ziarelor americane). Lățirea și îmbogățirea ziarelor americane nimic nu o caracterizează mai bine ca măreția și valoarea palatelor lor. Eată — după aprecierea unei comisii de prețuri din New York — valorile următoarelor palate de ziare: *New-York Herald* 950.000 doari, *New-York Times* 775.000, *Herald* 600.000, *Evening-Post* 550.000, *Tribune*, 540.000, *Mail* 55.000.

(Descoperire de mare însemnătate). În Frankfurt am Main s'a făcut o descoperire medicală de mare însemnătate. Unui doctor de acolo i-a succes să inducă nemijlocit în organismul omenesc iod, brom, mercuriu și alte importante materii vindecătoare. Învățații *Munk*, *Gärtner*, *Edison* și *Kronfeld* au făcut mai de mult deja asemenea încercări, dar' fără succes satisfăcător, pentru-că ei au folosit curentul inductiv. Medicii din Frankfurt sânt convinși, că această descoperire va pune întreaga terapie pe baze cu totul nouă.

VIEȚA SOCIALĂ.

Concertul tinerimii din Oradea-mare.

— Raport special. —

Oradea mare, 4 Febr. n.

E lucru constatat, că Românii din Bihor nu prea sunt smicii acelei activități, care fentește înaintarea în cunoașterea și validitatea principiilor comune ale noastre. Și această împiegurare nu se explică de acolo, că doar' bunăvoința ar lipsi, ci din faptul, că prin Bihor e foarte mare numărul acelor maghiari încarnați, cari ne-ar înghițe într-o lingură de apă și ori-ce mișcare a noastră de caracter național o consideră drept „hazăarulás”. Ear' o mare parte a inteligenței române de aici se află în cele mai bune relații cu acești oameni, așa încât care de care emulează într-o le face pe voia, prin urmare într-o se păzi de ori-ce activitate națională română.

E noroc, că în Orade există un număr mărilor de iuriști români, cari de un timp încearcă aranjând în tot anul câte un concert împreunat cu predarea unei piese teatrale și petrecere cu dans, e în stare de a întruni în câțva inteligență română cu acea-

stă unică ocaziune. Despre alte mișcări nu se prea aude pe aici pe la noi.

La petrecerea tinerilor români se adună de altcum mai mulți și diotremaghiari, atrași fiind de dorul drăgălașelor june române, în a căror frumseță voiesc a se delecta.

Concertul de ieri (2 Februarie n.) încă a decurs foarte bine.

Programul a fost următorul:

1) „Marș” de C. Porumbescu, a fost cântat de corul tinerimei.

2) „Ruga mamei” baladă de Alberti, tradusă pe românește de d-na Lucreția Rudow-Suciu, muzică de C. Reinecke. A fost foarte frumos predată din partea d-soarei Maria Iernea, acompaniată fiind pe pian de d-soara Lucreția Zigre.

3) „Ceasul rău” de I. Vorobchievici cântat de corul tinerimei.

4) „Ce e Românul”, poezie de I. Clintoc, declamată de d-soara Ecaterina Clintoc care în frumosul ei costum național a încântat publicul.

5) Arie din opera „Carmen” scena II. de Bizetti, cântată de d-soara Ana Bohățel cu un ton într'adevăr artistic. A fost frenetic aplaudată din partea publicului.

6) „Despot Vodă”, monolog de V. Alexandri, predat de dl Emiliu Fildan cu o istețime și un entusiasm, care a adus tot publicul în uimire, și mulți nu voiau să creadă, că d-sa e diletant numai, și nu artist adevărat.

În fine s'a predat comedia cu cântece într'un act „Peatra din casă” de V. Alexandri.

A urmat apoi petrecerea cu dans, în a cărei descriere detaillată nu mă dimit, deoarece-ce i a lipsit coloritul românesc.

D. Lascu.

Petrecere în Seliște.

Corpul învătătoresc din Seliște invită la producțiunea ce se va arangia Joi, în 30 Ianuarie st. v. 1897, în sala cea mare a școalei din loc. Începutul la 7 ore precis. Venitul curat este destinat pentru biblioteca școalei.

Program:

I. 1. „Himn școlar”, cor (din colecțiunea Stefănescu). 2. „Revederea”, cor *. 3. „Sila”, declamare, (poezie de Cesar Bolia). 4. „Vântul cor”, (din colecțiunea Stefănescu). II. „O noapte furtunoasă”, comedie în 2 acte de I. Caragiali. După producțiune joc.

Tribuna Literară.

Dicționarul lui Șăineanu.

— Dicționar universal al limbii române de Lazăr Șăineanu. Institutul de editură Rălian și Ignat Samitica. Craiova. pag. X. 882. —

Recensiune

de

Dr. Ioan Urban Jarnik.

Am luat asupra mea sarcina a scrie în prețuita *Tribuna* o dare de seamă despre lucrarea aceasta. În momentul cel din urmă, când e vorba să mă țin de cuvânt, îmi vine în dilață, dacă nu m'am pripit, și mare trebuie să fie încrederea mea în îngăduința stimărilor cetitori, dacă totuși îndrăznesc s'o fac. Cu atât mai mare, fiindcă trebuie s'o fac românește, într-o limbă, pe care, cu toată dragostea mea ce o hrănesc de ani de zile în inima-mi pentru dînsa, o cunosc prea puțin.

Când în vara trecută 'mi a sosit vestea despre apropiata aparițiune a unui dicționar universal al limbii române din partea dlui Șăineanu, m'am bucurat afară din cale și abia răbdam, să-mi ajungă în mână. Cunoșteam dicționarul româno-german din 1889 al aceluiași autor, cunoșteam și încercarea lui asupra semasiologiei limbii române din 1887, ca și însemnata lucrare despre basmele române și nu mă îndoiam, că și lucrarea de față va fi înzestrată cu niște calități tot așa de excelente. Ceea-ce mărea însă în grad suprem nerăbdarea mea, era epitetul de „universal” care însoțea titlul cărții. 'Mi-am zis următoarele: Epitetul acesta nu poate săvătă altă menire, decât a indica, cum că lucrarea va cuprinde graiul român de pretutindenea unde se vorbește românește, cel puțin aceea parte a lui, care se numește „daco-român”. În dicționarul acesta, mi-am zis, vor afla loc și toate provincialismele însoțite totdeauna de corespunzătoare sau cel puțin sinonime muntene. Mă așteptam la una ca aceasta cu atât mai mult, că vedeam în prefața dicționarului român-german pag. VIII—IX. pe dl Ș. însuși ținând la idealul acesta și încercând a-l împlini cel puțin în parte.

În sfârșit mi-a sosit lucrarea și cu sete m'am pus s'o studiez. Ca să spun udevărul, trebuie să mărturisesc, că n'am cetit-o din

scoarță în scoarță, ci numai aceea parte a ei, care privește cuvintele așa numite populare. Numele proprii le-am lăsat la o parte, ținând seama numai de acele curat românești, cari mă interesau din punctul de vedere al formării și al semnificării lor. Neologismele și cuvintele tehnice prezentau pentru mine interes numai atunci, când erau însoțite de corespunzătoare sau cel puțin sinonime luate din graiul poporului. Cel dintâiu lucru, pe care doream să-l pun la iveală, era raportul în care stă materialul lexicografic din lucrarea lui Ș. cu cel din dicționarul etimologic al lui Cihac.

Două cauze m'au adus, să mă hotărăsc tocmai pentru lucrarea aceasta; de o parte nu se poate tăgăduli, că Cihac cu toate greșelile sale a adunat un material limbistic foarte bogat, ținând seamă atât de arhaismele culturale cât și de limba poporului, aducând adeseori citate din literatură și din folclorul român.

Cauza a doua se datora unei întâmplări și anume aceea, că în anul 1879 am ajutat pe autorul dicționarului la compunerea indicelor indispensabile la o asemenea lucrare. Din vremea aceasta 'mi-au rămas ședulele pe cari scrisesem toate cuvintele române aflate în Cihac și nu numai acele cari au luat loc în indicele român. Se țuțelege, că aceste ședule nu le-am lăsat ani de zile neîntrebunțate; de câte-ori aveam vreme și-mi sta la dispoziție vre-o colecțiune folkloristică română, mă puneam să scot la cuvinte, însoțind materialul lexicografic din Cihac cu citațiuni și adăugând ședule nouă, de câte-ori dam de un cuvânt, care nu figura acolo. Și pentru mine izvoarele de căpetenie erau Creangă, Ispirescu și Teodorescu, mai puțin Paun, fiindcă până acum n'am isbutit să-mi procur, apoi și colecțiuni de ale lui Bibicescu, Hîntescu, Hodoș, Măndrescu, Marian, Pop Reteganul, Sbiera, Savastos, Stăncescu cât și o culegere de doine, strigături și chiuțuri publ. 1891 la Brașov. Am spoliat pe lângă asta și câțiva scriitori din literatura propriu zisă ca Alexandri, Beldiman, Băntineanu, Ne-gruți și a. a.

Să nu mă plângă nime, că prea am oțenit cu lucrarea mea, fiindcă osteneala aceasta, dacă osteneală a fost, numai plăcere îmi aducea. Sînt și așa oameni, cărora le place o asemenea lucrare, care altora li-se pare sfărâ din cale plicticoasă și bine este că așa este căci și astfel de oameni trebuie se fie. În rîndul lor mă socotesc și eu: zile întregi aș fi în stare să scot la cuvinte și dacă până acum n'am ajuns la vre-un rezultat de mai Doamne ajută. Vina este împiegurarea, că nici vreme n'am destulă, nici materialul trebuincios. Cum că această aplicare a mea nu datează de ieri de altăieri, fie-mi permis a cita analele Academiei-Române vol. VII., I., 72, 76, unde e vorba despre cererea mea de a 'mi-se încredința facerea unui dicționar folkloristic român, după izvoarele tipărite până atunci. (Va urma).

Informațiuni.

Centenariul imnului poporal. La 12 Februarie n. se împlinesc 100 de ani de când imnul poporal austriac a fost primadată cântat. Aniversarea aceasta va fi sărbătorită în mod strălucit la Viena. În zilele acestea primarul Vienei, dl *Strobach*, a prezentat programul sărbătorii ce o va arangia pe spelele orașului, în „Karl-Theater”.

Conferența dlui Gion. Apreciatul conferențiar, dl *Ionescu Gion*, a inaugurat Duminecă seara, în fața unui public foarte numeros, seria conferențelor dela Ateneul din București. D sa a vorbit despre: „*Patriarhia, episcopii, egumenii Greci în țările române*”. Conferența a succes deplin, dl conferențiar vorbind într'un limbaj ușor și înfloritat și cu o bogăție uimitoare de documente. Dl Gion a arătat, cum fețele bisericesti ale resăritului ortodox considerau România drept un nesecat izvor de îmbogățire și o jefuiau din răspuneri, prin tot felul de mijloace nepermise: indulgențe, blăstămuri, delegări etc. Dar' un curent de protestare s'a ridicat dela o vreme împotriva ne mai pomenitei jefuiri a Grecilor și cu venirea la tron a lui Matei Basarab s'a pus capăt acestor stări de lucruri.

O colecțiune prețioasă. A apărut: *Acte și fragmente* cu privire la istoria Românilor, adunate din depozitele de manuscrite ale expusului de *Nicolai Jorga*, profesor la universitatea din București și publicate cu sprigul ministeriului de instrucție publică III. București. Imprimeria statului 1897. 8°, pag. V+107.

Cartea aceasta, al III-lea volum al colecțiunii domnului Jorga, e dedicată domnului A. D. Xenopol. Cuprinde documente ce datează între anii 1367—1497. În frunte are un portret al lui Ștefan-Vodă, fiul lui Petru Schiopul și un faximil de pe un „ordin de plată” al lui Petru Schiopul din 5 Maiu 1590. O notiță la sfârșitul cărții ne spune, că actele, cari ar fi să umple volumul V. al publicațiunii, din lipsă de bani nu se vor publica separat, ci vor trece în colecția Hurmuzachi.

Registrul

publicațiunilor „Tribunei” în a. 1896.

(Urmare).

Articoli secundari.

Acțiuni nefaste 82.
Aduceri aminte (răsp. unor calomnii din Rev. Or.) de Dr. E. Dăianu 189, 191—uu.
Alegeri ungurești (2)
— le și presa străină (Im. Belge) (238, 244)
— „Le Journal”, „Gil Blas”, „Deutsches Volksblatt” (241)
— „Le Temps” (242)
— „Deutsche Zeitung” „Staatsbürger Z.” „Kölnische Volkszeit.” Germania (247)
— „Le Nord” (249)
— Triumful lui Bánffy la alegeri (236)
— „Voința Ungariei” articol din „L. Rom.” (241)
Autonomia Ardealului (M. Állam) (49)
Agitație maghiară în presa străină, art. din „L. R.” (137)
Aniversare (eliberarea martirilor din Seghedin și Vaj) (195)
Antisemitism (131—132)
Antisemiții vienezi și partidul poporal dela noi (144)
Antisemiții — biruinta lor (38)
Argumente forțate (ale Dreptății) (224)
Atrocități electorale (242)
Atrocitățile dela Ibașfalău (142—183)
Austria, din — (187)

Bánffy la părete (244)
Bánffy și Falk (253)
Bánffy—Sturdza, alianța lor, din „Dreptatea” (178)
Badeni și Bánffy (Împăcarea) (252)
Belgia, din — (284—5)
Bucovina, Un strigăt după ajutor din B. (113)

Camera maghiară (256)
Cărțan la Roma (60)
Chestiunea cehă (36)
Chestiunea cehă și federalisarea Austriei (93)
Chestiunea pasporturilor (36)
Chestiunea națională — articoli din Liga Română (234, 239, 247, 250, 556, 265, 270, 271, 278, 285)
— Chest. rom. în Roma (confer. dlui Fava) (182, 190—uu.)
— Chestiunea rom. în Italia (a II-a conferență a d-lui Fava (în Milano) (208)
— Chest. naționalităților la universitatea din Bruxella (240)
— Calamitățilecausei naționale (a. din Mesagerul Național) (59)
— Convocarea conferenței pe 15 Maiu (88)
— (aprețirea oficiaselor uagurești) — oprirea ei, voci de presă (95, 96, 105)
— Rezolvarea recursului la ministru (259—60)
— Conferența din 24 Octomvrie. Convocarea. Cătră presidenții cluburilor (220)

— Oprirea conferenței din Oct. (226) — Protestul în contra conferențelor electorale (230)
— Recursul la ministru (264) — Prigoniri (268) — Prigonirea din S-Sebeș (266) — Prigonirea din Brașov (269) — Seliște (275)
— Sibiu (270) — Mediaș (278)
— Contele Andrassy și naționalitățile (223)
— Broșura lui Dózsa Endre (284)
— Împăcarea (dlor Dr. Rațiu, Coroian și Dr. Lucaci) (220) — Pacei (aprețirea „împăcării”) (222) — aprețirea „Ligei Române” (233) — Declarațiunea juriului (238)
— die Kritik din Berlin despre Maghiari (art. lui Dr. G. Hink (24, 31, 82)
— Ionel Grădișteanu, Discursul lui, rostit în camera rom. la 20 Dec. 4—uu.
— Brabeteanu, Vorbirea senatorului B. (277)
— Lupta dintre Români și Maghiari (din Liga Rom.) (136)
— Maghiarii și „oardele” lor. („XIX. Siécle”) (153)
— Mișcarea română — Echou din Germania) (116)
— O propunere în congregațiunea com. Hunedoara de I. Muntean (82)
— Programul politicei „naționale” în Ardeal și sécuime. (cartea lui Beksics G.) (279—81)
— Românii din Macedonia (art. din Allg. Zeit.) (171)
— Românii și Maghiarii după 1000 de ani de Ioan Lințu (128, 159, 161, 162, 165, 166, 167, 168)
— „Revue de Deux Mondes”, despre Maghiari (138)
— Meetingul din Paris (143, 164, 168, 152—59)
— Studenții Români cătră Dr. Rațiu și Dr. Lucaci (67)
— Urechia și Pázmándy (117)
— Ugron în chestia națională (122)
— Un Ungur despre Rom. din Transilvania (din „L. R.” (136)
— Voci străine despre Maghiari (119)

Colecta pentru I. C. Iuga (184)
Conferența interparlamentară, (173, 186, 198)
— Cehii — (178)
— Deputații români și — (156)
Conferența învătătorilor din Coșteiu, oprirea ei (178)
Congresul kulturegyletist (193)
Congresul studenților din România (Fălticeni) 201—2
— Reflexiunile unui stud. ardelean, de V. mol. (204)
Consist. săs. din Ardeal (reprezentățiunea lui) (169)
Constantinopol (273—4)
— Măcelurile din — (188)
Consulatele studențesti maghiare și maghiarizarea limbii franceze (68)
Conventicolul dela Buda (cu matadorii sârbi) (60)
Conventicolul dela Șişesti (178)
Creșterea tinerimii, — Un cuvânt sincer la — de V. mol. (284 ad.)
Creta (109)

Crisa în part. n. de peste munți art. din V. Naț. (E. Brote) (15)
— Broșura lui Slavici (Tribuna și Tribuniștii) (33—34)
— Cine? — (a reclamat tribunalul unguresc?) (1)
— Conventicolul dela Brașov (2)
— Cuvântul tinerimii universitare rom. din Viena și Budapesta (18—19)
— Ca să se știe (23)
— Celebrități necunoscute (Câmpeni) (36)

— Declarațiunea păr. Dr. V. Lucaci la desvéliri (55)
— Scrisoarea păr. Lucaci (aprețiere) (56)
— Duică și „Dreptatea” de Dr. E. Dăianu (28)

— Echouri (voci din comitet) (10, 11, 2, 14, 21)
— Echouri (de pe Târnăv de And. Molnariu) (35, 54)
— Dela Sătmár (53)
— Ep. deschisă cătră Dr. Rațiu de Dr. Lucaci (12)
— Epist. deschisă cătră Dr. V. Lucaci (de un cleric) (54)
— Epistolă deschisă cătră tinerii români de dincoace de Carpați (în versuri) de Regulus (12)
— Fond politic (4)
— Distincții p. a. 19, 18)
— Intriganții (9)
— Înainte! (3)
— Împăcare? (cu Ungurii) (art. din „Ziua”) (62)
— Indiscrețiunea lui Russu-Șirianu (32)
— „Marfa” p. a. (45)
— Millenul lui Slavici (11)
— „Nexul causal” (versuri din Vulturul) (52)
— Partea mea în crisa Tribunei de G. B. Duică (13—uu)
— Partea lui Slavici în crisa „Tribunei” (ep. I. S. cătră Dr. Rațiu) (14)
— Practisarea „ideilor” lui Brote (Câmpeni) (55)
— Pentru-ce a întârziat „Manifestul”? (13)
— Protestul (contra Dr. Rațiu) (6)
— „Protest” și „Vot de încredere” (9)
— „Pelegriajul” (21)
— Repriviri (+) (16)
— Repriviri și Lămuriri de Dr. Ioan Rațiu (205—6)
— Svircoliri comise în „R. Orăștiei” (23)
— Temniță și Exil (+) (15)
— Un cuvânt deschis de Plevnescu (3)

Cronica dlui Păcurar (64)
Cultura maghiară (aprețierea congresului kulturegyletist) (196)
Cuota (199, 173—8)
— Regularea cuotei (281)
Custoza, Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue, de Ascanio (133)

Darwinism sau altceva? (Bihor) (57)

Desvélirea intrigilor (Aurel C. Popovici și Broțiștii) (44)
— Desvélirea tradării naționale de Aurel C. Popovici) 47—8,—9.
— Scrisoarea lui A. C. P. cătră E. Brote (44)
— Sărți Români! (45)
— Aurel C. Popovici (desfacerea de Brote) (43—44)
— Tradarea causei naționale (46)
— Cofirmațiunea de A. C. Popovici (59)
— „Direcțiunea nouă” de Aurel C. Popovici (55)
— Nemernici! de Aurel C. Popovici (53)
— „Noua organizațiune” în „Situatiunea schimbata”, de Aurel C. Popovici (54)
— Salutul tinerimii (lui A. C. Popovici) (57)

Delegațiunile 112—3, 116
Din țeara Făgărașului 94
Dragoste grozavă 50
Drept electoral, — lărgirea lui în Austria (101—2)

Egala îndreptățire națională în Austria 46, 57—8
(Va urma).

Călindarul zilei.

7 Febr. n. 1897.

Julian: Cuv. Xenofont.

Gregorian: Romnald.

Soarele: răsare 7.12, apune 4.48 m.

Sosți în Sibiu.

În 6 Februarie n. 1897.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”. Patia și Dr. Filip, advocat din Abrud. Manegutu, protopresb. din Murș-Gorheiu. Turcu, ospătar din Blaj. Iikeli, preot din Polkacs. Goldschmidt din Budapesta, H. Hajek, I. Lehman și D. Stein, voiajiori, H. Schmidt I. Reich, comercianți, toți din Viena.

Hotel „*Neurhner*”. S. Schmidt, întreprinzător din Esseg. F. Vinter și R. Adler voiajiori din Buda-pesta.

Stofe de mătășă pentru bal 35 cr.

până 14.65 fl. de metru — precum și mătășă Henneberg neagră, albă sau colorată dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metru, damaste lucii, bresdate și mustrate etc. (circa 240 diferite calități și 2000 diferite colori, desine) se expediază *acasă liber de porto și dare*. Cu încredințarea muresti. Porto duplu în Helvetia.

Comandele se pot face și în limba românească. [147 5—51]

Fabrica de mătășă G. Henneberg (furnisor ces. și reg. al Curții), Zürich.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

